

DAVID
MITCHELL
Droom Nummer Negen

*

Roman
Vertaald door Aad van der Mijn

MEULENHOF

Eerste druk 2003

Vijfde druk 2018

De vertaler ontving voor deze vertaling een werkbeurs van de Stichting Fonds voor de Letteren.

ISBN 978-90-290-9293-7

ISBN 978-94-023-1148-8 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *numberdream* (Hodder & Stoughton/Sceptre, Londen)

Omslagontwerp: Bloemendaal & Dekkers

Omslagfoto: Getty Images/Easyturn

Auteursfoto: Paul Stuart

Zetwerk: Steven Boland

© 2001 David Mitchell

© 2003 Nederlandse vertaling Aad van der Mijn en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Keiko

‘Het is zoveel gemakkelijker de werkelijkheid te verdringen
dan dromen kwijt te raken.’

Don DeLillo, *Americana*

Een

PanOpticon

‘Het is heel eenvoudig. Ik ken uw naam en ooit hebt u de mijne gekend: Eiji Miyake. Ja, dié Eiji Miyake. We hebben het allebei druk, mevrouw Kato, laten we daarom snel terzake komen. Ik ben in Tokio om mijn vader te zoeken. U kent zijn naam en u kent zijn adres. Die gaat u mij beide geven. En meteen.’ Of iets in die geest. Een spiraal-
nevel van melk ontvouwt zich in mijn koffiekop en het gepraat op de achtergrond wordt fijner afgesteld. Mijn eerste ochtend in Tokio en ik schiet al lekker op. Het davert in Café Jupiter van lunchgelach, vrijdagplannen, kletterende borden. Loonslaven brullen in mobiele telefoons. Loonslavinnen hijsen afzakkende stemmen op om vrouwelijker te klinken. Koffie, broodjes fruits de mer, afwasmiddel, damp. Ik kijk uit op de hoofdingang van het PanOpticon aan de overkant van de straat. Wel imposant, zo’n gotische wolkenkrabber van zirkonium. De hoogste verdiepingen gaan schuil in de wolken. Tokio ligt te stoven onder een nauwsluitend deksel – 34° C bij 86 procent vochtigheid. Zegt een groot beeldscherm van Panasonic. Tokio is zo dichtbij dat je het niet steeds kunt zien. Geen afstand. Het zit allemaal boven je hoofd – tandartsen, kleuterscholen, dansstudio’s. Ook de wegen en trottoirs staan op modderige palen. Venetië, met het water eruit weggelopen. Weerspiegelde vliegtuigen klimmen omhoog langs weerspiegelde gebouwen. Ik heb altijd gedacht dat Kagoshima vreselijk groot was, maar je kunt het in een dwarsstraat van Shinjuku kwijt. Ik steek een sigaret op – Kool, het merk dat een biker voor me in de rij gekozen heeft – en kijk naar het verkeer en de voetgangers bij de kruising van Omekaido Avenue en Kita Street. Loonslaven in krijtstreep, een kapper met een gepiercete lip, middagdronkaards, kindbeladen huisvrouwen. Geen mens staat stil. Rivieren, sneeuwstormen, verkeer, bytes, generaties, duizend gezichten per minuut. Yakushima is duizend minuten per gezicht. Allemaal mensen met hun dozen vol herinneringen waarop het label ‘Ouders’ staat. Mooie opnamen, lelijke opnamen, angstaanjagende gezichten, vertederende foto’s, verwarrende invalshoeken, gekraste negatieven – het maakt niet uit, zij weten door wie ze op de Aarde zijn gezet. Akiko

Kato, ik wacht. Café Jupiter is de dichtstbijzijnde lunchroom bij het PanOpticon. Het zou zo veel eenvoudiger zijn als jij gewoon hier eventjes naar binnen kwam voor een broodje en een koffie. Ik zou je herkennen, me voorstellen en je ervan doordringen dat het natuurrecht aan mijn kant is. Hoe wordt een dagdroom werkelijkheid? Ik zucht. Niet zo makkelijk, niet zo gauw. Ik moet je vesting bestormen om te krijgen wat ik hebben wil. Niet best. Een gebouw zo hoog als het PanOpticon heeft verschillende uitgangen en eigen restaurants. Je zult inmiddels wel een keizerin zijn, met slaven die het eten voor je halen. Wie weet lunch je niet eens. Een mensenhart als ontbijt is voor jou misschien genoeg tot aan het avondeten. Ik begraaf mijn Kool tussen de resten van zijn voorouders en besluit het spieden te staken als ik die koffie opheb. Akiko Kato, ik kom je te grazen nemen. Café Jupiter wordt bemand door drie serveersters. Eentje – de baas – is zo kil als een keizerlijke douairière die haar man heeft vergiftigd met chagrijn, een tweede heeft de stem van een balkende ezel en de derde staat met haar rug naar mij toe, maar heeft de mooiste hals van het hele universum. Douairière vertelt Ezel over de jongste huwelijksmisère van haar kapper. ‘Als zijn vrouw niet beantwoordt aan zijn fantasieën, zet hij haar overboord.’ De serveerster met de volmaakte hals dient levenslang uit bij de tap. Wordt zij door Douairière en Ezel met de nek aangekeken, of kijkt zij hen aan met de nek? Het PanOpticon verdwijnt laag voor laag – de wolken dalen tot de achttiende verdieping. En als ik even een andere kant opkijk, is de mist nog verder weer gedaald. Ik bereken op een papieren servetje het aantal dagen dat ik heb geleefd – 7.290, vier schrikkeljaren inbegrepen. De klok staat op vijf voor één en de loonslaven druppelen weg uit Café Jupiter. Ze zijn bang, denk ik, geherstructureerd te worden als ze op slag van enen niet in hun tl-verlichte cellen worden aangetroffen. Mijn kop staat leeg in een slotgracht van gemorste koffie. Goed. Als de grote wijzer de één raakt, ga ik bij het PanOpticon naar binnen. Ik geef toe dat ik nerveus ben. Nerveus is cool. Een rekruteringsofficier van de burgerwacht die vorig jaar op school kwam, zei dat geen enkel legeronderdeel mensen wil hebben die immuun voor angst zijn – militairen die geen angst kennen jagen hun peloton in de eerste vijf minuten op het slagveld al de dood in. Een goede militair beheerst zijn angst en gebruikt die om zijn zinnen te scherpen. Nog een koffie? Nee. Nog een Kool, om mijn zinnen te scherpen.

De klok raakt half twee – mijn deadline is verstreken. Mijn asbak loopt over. Ik schud met mijn sigarettenpakje – op één na leeg. De wolken zijn gezakt tot aan de negende verdieping van het PanOpticon. Akiko Kato staart door het raam van haar geaircode werkkamer in de mist. Kan zij mij voelen, zoals ik haar voel? Weet zij dat het vandaag zo'n levensveranderende dag is? Eén laatste, laatste, laatste sigaret: dan begint mijn aanval, voordat 'nerveus' tot 'slap' verwordt. Toen ik in Café Jupiter kwam zat er een oude man. Hij is onafgebroken met zijn vidboy in de weer geweest. Hij is net de Lao Tse uit mijn schoolboek – kaal, mesjokke, gebaard. Nieuwe klanten komen, bestellen, drinken, eten, gaan binnen een paar minuten weer naar buiten. Goed voor tientallen jaren. Maar Lao Tse blijft. De serveersters zullen wel denken dat mijn vriendin mij heeft laten zitten. Of dat ik een psychopaat ben die straks achter hen aan wil gaan. Er komt een muzakversie van 'Imagine' en John Lennon ontwaakt ontzet in zijn graf. Zo walgelijk, het is niet te geloven. Zelfs de verraders die deze gruwel hebben opgenomen hadden er een afkeer van. Twee zwangere vrouwen komen binnen en bestellen ijsthee met citroen. Lao Tse kucht een terminale kucht en veegt met de mouw van zijn hemd het slijm van zijn vidboyscherm. Ik haal de rook diep in en laat die door mijn neusgaten naar buiten siepelen. Wat Tokio moet hebben is een flinke overstroming om de hele boel weer schoon te maken. Gondeliers met mandolines, die voortbomen langs Ginza. 'Weet je,' gaat Douairière verder tegen Ezel, 'die vrouwen van hem, dat zijn zulke hebberrige, aanstellerige schepsels, die krijgen hun verdiende loon. Als jij trouwt moet je zorgen dat de dromen van je man precies passen bij de jouwe.' Ik slurp het schuim van mijn koffie. Op de rand van de kop zitten sporen lippenstift. Ik bedenk een rechtszaak waarbij ik aanvoer dat drinken aan dat gedeelte van de kop een kus met een onbekende inhoudt. Mijn totaal aan gekuste meisjes zou daarmee op drie worden gebracht, nog altijd minder dan het landelijk gemiddelde. Ik kijk rond in Café Jupiter naar een te kussen meisje en houd het op de serveerster met de levende, magische, maanverlichte altvioolhals. Een haarlok is losgeraakt en strijkt langs haar nek. Het kietelt. Ik vergelijk het fuchsiaroze op de koffiekop met het roze van haar lippenstift. Die aanwijzing is wel erg vaag. Wie weet hoe vaak die kop is afgewassen en de lippenstiftatomen gefuseerd zijn met de porseleinmoleculen? En een Tokiose vrouw van de wereld zo-

als zij heeft genoeg aanbidders om er een zakcomputer mee te vullen. Niet-ontvankelijk verklaard. Lao Tse gromt tegen zijn vidboy. ‘Klere-, klere-, klérebiborgs. Steeds maar weer.’ Ik nip van mijn droesem en zet mijn baseballpetje op. Tijd om mijn maker te gaan zoeken.

De hal van het PanOpticon – hol en duister als de buik van een stenen walvis – verzwelgt mij. Pijlen in de vloertegels tasten mijn voeten af en leiden mij naar een vrije receptiecabine. Een deur gaat sissend achter mij dicht en sluit het onderaardse duister in. Een volglucht scant me van hoofd tot voeten en gaat met een piep over de streepjescode van mijn identiteitsplaatje. Een oranjekleurig licht gloeit op en ik word aangestaard door mijn spiegelbeeld. Ik zie er echt fantastisch uit. Overall, baseballpetje, gereedschapskist en klembord. Op het scherm voor me verschijnt een ijzig meisje. Zij is akelig symmetrisch mooi. BEVEILIGING glanst op de badge op haar revers. ‘Noem uw naam,’ zegt zij met monotone stem, ‘en het doel van uw bezoek.’ Het verbaast mij dat ze zo menselijk is. Dit is een tijd waarin computers menselijk worden en mensen tot computers. Ik speel de onnozele boerenkinkel. ‘Goedemiddag. Mijn naam is Ran Sogabe. Ik ben van De Goudvis Vriend.’

Zij fronst het voorhoofd. Heel goed. Ze is toch menselijk. ‘De Goudvis Vriend?’

‘Onze reclame niet gezien, mevrouw?’ Ik doe een jingle. ‘Wij zorgen voor onze gevinde vrienden...’

‘Waarom vraagt u toegang tot het PanOpticon?’

Ik doe verbaasd. ‘Mevrouw, ik houd het aquarium van Osugi en Kosugi bij.’

‘Osugi en Bosugi.’

Ik kijk op mijn klembord. ‘Verrek.’

‘Ik scan enkele merkwaardige voorwerpen in uw gereedschapskist.’

‘Net geïmporteerd uit Duitsland, mevrouw. Mag ik u voorstellen: de ionenfluorcarbkeutelschieter – u weet ongetwijfeld dat een stabiele pH cruciaal is voor een optimaal aquariummilieu. En wij menen de eersten in het land op het gebied van de aquacultuur te zijn die dit kleine wonder gebruiken. Misschien mag ik u een korte...’

‘Leg uw rechterhand op de toegangsscanner, meneer Sogabe.’

‘Ik hoop dat het kietelt.’

‘Dat is uw linkerhand.’

‘Neem me niet kwalijk.’

Een korte eeuwigheid verstrijkt voordat een groen GEMACHTIGD knippert.

‘En uw toegangscode?’

Ze is waakzaam. Ik knijp mijn ogen halfdicht. ‘Even kijken: 313 – 636 – 969.’

De ogen van het ijzig meisje knipperen. ‘Uw toegangscode is geldig.’ Dat mag ook wel. Ik heb de beste freelance meesterhacker van Tokio voor die negen cijfers een vermogen betaald.

‘Voor de maand juli. Ik moet u eraan herinneren dat het nu augustus is.’

Vuile krenterige klotehackers. ‘Uh, wat eigenaardig.’ Ik krab aan mijn kruis om tijd te winnen. ‘Dat is de toegangscode die ik van mevrouw’ – een vermoeide blik op mijn klembord – ‘Akiko Kato, juridisch associée van Osugi en Kosugi heb gekregen.’

‘Bosugi.’

‘Hoe dan ook. Maar goed, als mijn toegangscode niet geldig is kan ik ook niet binnenkomen, ja? Jammer. Maar als mevrouw Kato wil weten waarom haar Okinawaanse zilverbladvissen aan uitwerpselvergiftiging zijn gestorven, kan ik haar naar u verwijzen. Hoe zei u dat uw naam was?’

Ijsmeisje verhardt. Strebers zijn altijd blufgevoelig. ‘Kom morgen terug na correctie van uw toegangscode.’

Ik puf en schud het hoofd. ‘Onmogelijk! Weet u hoeveel vissen ik in mijn rayon heb? Vroeger kon je nog wel eens iets geven en nemen, maar sinds we in de greep zijn van het op totaal kwaliteit gerichte management werken we met een tijdschema van uur tot uur. Eén gemiste afspraak en onze gevinde vrienden krijgen fosfaat te eten. Alleen al door hier nu met u te muggenziften, breng ik negentig Braziliaanse maanvissen op het Centrale Stadskantoor in verstikkingsgevaar. Mevrouw, ik neem het u niet kwalijk, maar voor het aangifteformulier van onze wettelijke aansprakelijkheidsverzekering moet ik toch echt uw naam hebben.’ Ik voer mijn strenge act met de afwachtend zwevende pen op.

Ijsmeisje aarzelt.